

IZHAJA VSAKI DAN

tudi ob nedeljah in praznikih ob 5., ob ponedeljkih ob 9. zjutraj. Posamične šte. se prodajajo po 3 nvč. (6 stot.) v mnogih tobakarnah v Trstu in okolici, Gorici, Kranju, Št. Petru, Postojni, Sežani, Nabrežini, Sv. Luciji, Tolminu, Ajdovščini, Dornbergu itd. Zastarele šte. po 5 nvč. (10 stot.).

OGLASI SE RAČUNAJO NA MILIMETRE v širokosti 1 kolone. CENE: Trgovinske in obrtne oglase po 8 st. mm, omenice, zahvale, poslanice, oglase denarnih zavodov po 20 st. mm. Za oglase v tekstu lista do 5 vrst 20 K, vsaka nadaljnjav vrsta K 2. Mali oglasi po 3 stot. beseda, najmanj pa 40 stot. Oglase sprejema Inzeratni oddelek uprave „Edinosti“. — Plačuje se izključno le upravi „Edinosti“.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

NAROČNINA ZNAŠA

za vse leto 24 K, pol leta 12 K, 3 mesece 6 K; na naročbe brez dopolne naročnine, se uprava ne ozira.

Naročnina na nedeljsko izdanje „EDINOSTI“ stane: celoletno K 20, pol leta 12 K.

Vsi dopisi naj se pošiljajo na uredništvo lista. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo in rokopiši se ne vračajo. Naročnino, oglase in reklamacije je pošiljati na upravo lista. UREDNIŠTVO: ulica Giorgio Galatti 18 (Narodni dom). Izdajatelj in odgovorni urednik STEFAN GODINA. Lastnik konsorcij lista „Edinost“. — Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu, ul. Giorgio Galatti št. 18. Poštno-hranilnični račun št. 841-652. TELEFON št. 11-57.

BRZOJAVNE VESTI

Proslava 2. decembra.

DUNAJ 23. Po oficijelnem programu za dvorne slavnosti povodom vladarskega jubileja bo 2. decembra ob 10½ uri predpoludne v dvorni župni cerkvi slovesna maša z zahvalno pesmijo, katere se udeležijo cesar in člani cesarske rodbine. Ob 11. uri bo v cerkvi sv. Štefana slovesna služba božja za povabljenec, ki jo priredi dvor. Nato bo cesarska rodbina v cesarski palači čestitala cesarju, ob 1. uri popoldne mu bodo pa čestitali viši dvorni dostojanstveniki, ministri itd. Ob 4. in pol uri bo v ceremonijski dvorani rodbinski obed in ob enem maršalski večer.

V četrtek 20. t. m. ob 11. uri predpoludne vprejme cesar poklonstvene deputacije rimsko-katoliške, pravoslavne in protestantske duhovščine. Potem vprejme cesar deputacijo katolikov iz Bosne in Hercegovine, na to pa odposlanstvo avstrijskih židovskih verskih občin.

V petek 27. t. m. se ob 11. uri predpoludne pokloni cesarju odposlanstvo avstrijskega plenstva v soboto 28. t. m. c. kr. uradniki, v ponedeljek 30. t. m. poslanci in gospodarska zbornica, potem 17 deželnih zastopstev ter županstvo dunajskega mesta.

DUNAJ 25. Na današnji plenari seji dunajske borsne zbornice je bilo sklenjeno, da bo borza dne 2. decembra povodom cesarjevega jubileja zaprta.

Baron Bienenrth pri cesarju.

DUNAJ 23. Cesar je danes vprejel ministerskega predsednika barona Bienenrtha v avdijenci, ki je trajala dve uri.

Dr. Wekerle.

DUNAJ 23. Cesar je vprejel v daljši avdijenci ministerskega predsednika dr. Wekerle. —

Skupna ministerska konferenca.

DUNAJ 23. Skupne ministerske konference, ki se je vršila v nedeljo pod predsedstvom ministra za unanje stvari barona Aehrenthala, so se udeležili tudi skupni finančni minister baron Burian, prvi sekcijski načelnik v ministerstvu za unanje stvari baron Call, sekcijski načelnik pl. Michalovich in konzul Joanovich kakor zapisnikar.

Potovanje grškega kralja.

RIM 23. Grški kralj je včeraj popoldne odpotoval v Napolj.

Tebis v rokah revolucije-narcev.

TEBRIS 23. (Petr. brz. ag.) Pristaši Satarpansa so včeraj naskočili Marando. Guvernerjev sin, ki je branil mesto, se je moral umakniti v Hri. Na vse zgodaj so prebivalci v Marandi začeli bežati v Tebris. Revolucije-narci so zasedli mesto.

Za ustavo v Egiptu.

KAIRO 23. (Nem. kab. družba). Nacionalistični list „Leva“ poroča, da se odpošlje kedivu peticija z 13.000 podpisi. Govori se, da je nacionalistična stranka izvolila tajni odbor, ki bi imel postopati nasilno, ako se ne dovoli ustave.

Švedska kraljeva dvojica na Francoskem.

CHERBOURG 23. Švedska kraljeva dvojica je s svojo jachto včeraj zjutraj dospela semkaj. Ob 9. uri predpoludne je kraljeva dvojica odpotovala v Pariz.

PODLISTEK.

Prva ljubezen.

Povest Ivana Sjergjejeviča Turgjenjeva. Iz rusčine prevzel dr. G. G.

Ko sem se odpočil, sem se počesal, očistil in šel doli na čaj. Podoba mlade deklice je plavala pred mojimi očmi; srce je nehale poskakovalo, ali nekako prijetno se mi je krčilo. Kaj je s tabo? vprašal me je oče nenadoma. — Si-li ubil kako vrano? Hotel sem mu že vse pripovedovati, ali zdržal sem se in se le nasmehnil sam pri sebi. Prej, nego sem legel spat, sem se zavrtel, sam ne vem zakaj, trikrat na eni nogi, namazal si glavo s pomado, legel in vso noč spal kakor ubit. Pred jutrom sem se prebudil za trenotek, privzdignil glavo, pogledal okoli sebe radostnim občutkom v srcu — in zopet zaspal.

III.

„Kako bi se mogel z njimi seznaniti?“ bila je prva moja misel, kakor hitro sem se zjutraj zbudil. Pred čajem sem se podal v vrt, nisem pa šel preveč blizu k ograji in nisem videl nikogar.

Telovadci pri Fallieresu.

PARIZ 23. Predsednik Fallieres je vprejel deputacije evropskih telovadnih društev, ki se sedaj udeležujejo mednarodnega kongresa v Parizu, med drugimi tudi zastopnike iz Avstrije.

Francoska rumena knjiga o Maroku.

PARIZ 23. V parlamentu je bila danes razdeljena rumena knjiga o Maroku. Knjiga ima 394 strani in obsega dogodke od 12. oktobra 1907 do 14. oktobra 1908. Pričenja s hafidsko mehalo v ozemlju Šavjev in zvršuje z noto na sultana glede pripoznatve. Rumena knjiga opisuje popolnoma odkrito-srčno francosko politiko nasproti Abdul Azisu in Muleju Hafidu, nasproti maroškim rodovom in velevlastim in konečno glede vojaških operacij v ozemlju Šavjev. Vedenje Francije v sporu med Abdul Azisom in Muleju Hafidom je pojasnila najprej misija Regnaulta v Rabatu od oktobra do decembra 1907. Dogodki te misije, obelodanjeni v nekem daljšem poročilu, kažejo, da je imela ta misija namen, da se pojasni tradicijselni interesi, izlasti da se uvedejo reforme. Iz knjige je posneti, da sta odposlanca Francije in Španske delovala skupno za splošne interese Evrope.

Vas pogorela.

KIESMARK 23. (Ogr. biro). Danes ob 4. uri zjutraj je ob silnem vetru v vasi Sze-stelek izbruhnil požar, ki je upelil vso vas. Izgubili sta življenje dve osebi. Zgorela je tudi vsa živina in vsi letošnji pridelki.

Nemški državni zbor.

BEROLIN 23. Zbornica je nadaljevala prvo debato o reformi državnih financ.

Perzija ne dobi parlamenta.

TEHERAN 23. (Reuterjev biro). Jutri se v vseh mošejah prečita proglašenje šahov, katerega glavne točke se glase: Obljubili smo, da skličemo parlament za 14. novembra in smo bili pripravljeni držati besedo. Ker so nam pa zastopniki našega naroda sporočili in tudi pismeno potrdili, da nočejo ustave, in ker nas je ves naš narod prosil, naj ne skličemo parlamenta, smo sklenili ušlišati njegove želje. — Nato se razglas obrača do duhovščine in pravi: Ker ste vi spoznali, da se uvedenje parlamenta proti zakonom islamu, kar je brzajavno in pismeno priznala vsa duhovščina, radi tega smo tak načrt opustili. Parlament se v bodoče pod nobenimi pogoji ne uvede. Pri vsem tem smo dali potrebna povelja, da se varuje pravica. Nalagamo našim zastopnikom in duhovščini, da obvestijo o našem sklepu vse ljudstvo, da ščitijo pravice naših podanikov in preprečijo vse načrte proti predpisom vere. Zdi se, da se opomba, naj se zaščiti pravica, nanaša na davno obstoječi načrt glede izdajanja zakonika.

Rusija ne išče kompenzacije.

PETROGRAD 23. V ruskih in tudi v inozemskih listih so se v zadnjem času pojavile govorice, da obstoji med dogodki v perzijski pokrajini Aserbejdšan in bosansko-hercegovskim vprašanjem neka zveza in da hoče ruska vlada iskati v Aserbejdšanu teritorialne kompenzacije. Na podlagi informacij iz popolnoma avtoritativnega vira zamore Petr. brz. agentura izjaviti, da so te govorice neosnovane in da je Rusija odkritosrčno naklonjena Perziji, in da nikakor ne želi raz-

delitve Perzije oziroma ne namerava pridobiti si kakega teritorija v Aserbejdšanu.

Kozaki streljali na balon?

BEROLIN 26. Šlezjsko društvo za zrakoplovstvo poroča: Ko je balon „Schlessien“ plul v severovzhodni smeri od Vratislava preko Jaročina in Zerkova, in se je nahajal še okoli 100 metrov daleč videti od ruske meje, je ob jasnem vremenu, tako da je bilo nemško zastavo na balonu, prišlo z ruskega ozemlja, bržkone od obmejnih kozakov kakih 15 strelcev. Zadnji strel je zadel koš balona in je udaril v vrečo s peskom, ne da bi bil koš ranil. Balon se je srečno spustil na zemljo miljo daleč od Znina.

Budimpešta 23. Profesor na politehniku

Klupathy je pred strokovnjaki razkazoval svojo novo iznajdbo, ki podaja vodljivim torpedom baje večjo gotovost v pogoditvi.

Hamm 23. Kakor poroča trierska ru-

darska družba, se je včeraj ob 4. uri popoldne pripetila v radbodskem premostovniku močna eksplozija. Sodí se, da je zletela v zrak zaloga smodnika. O vzroku in učinku eksplozije ni še ničesar znano.

Bogen 23. Pomerska banka za trgovino

in industrijo je ustavila plačila.

Deželnozborske volitve v Istri.

TRST 23. Na včerajšnji ožji volitvi za istrski deželni zbor v volilnem okraju Milje-Izola (mestna kurija) je od 353 veljavno oddanih glasov dobil učitelj Fran Zorzenon (socijalni demokrat) 182 glasov, župnik Fran Mujesan pa 171 glasov. — Izvoljen je torej prvi.

ROVINJ 23. Na današnji istrski deželno-zborski volitvi iz kurije trgovinske zbornice je bilo od 18 volilnih upravičencev oddanih 17 veljavnih glasov. Deželniima poslancema sta bila izvoljena italijanska liberalna kandidata dr. Feliks Bennati iz Kopra in Nikolaj Zarotti iz Pirana, ki sta dobila 17 oziroma 16 glasov.

Ogrski državni zbor.

BUDIMPEŠTA 23. Zbornica je razpravljala zakonski načrt o prepovedi ponarejanja vina.

Na specijalni debati se je pri nekaterih paragrafih razvila obširna, semtertja strastna debata. Na to je bil zakonski načrt vsprejet nespremenjen. (Zivahni eljen-klici).

Predsednik je poročal, da so posl. Hoitsy in tovariši vložili predlog, naj se proračun razpravlja nujnim putem. Po poslovniku bi moralo ta predlog podpisati 150 navzočih poslancev.

Predsednik je konstatiral, da je navzočih le 144 poslancev, ki so podpisali predlog, radi česar ne more dati predloga na glasovanje. (Nemir pri neodvisni levici in pri Hrvatih). Nato je bila razprava prekinjena. Prihodnja seja jutri.

DOGODKI NA BALKANU.

Hegemonija Turčije na Balkanu.

Ene zadnjih števil sofijskega „Mira“, organa bolgarske narodne stranke, pravi med drugim: „Mladoturška revolucija vzbudi u nas gojem (velik) entuzijazm.“

Priznati moramo, da te besede odgovarjajo v resnici dejanskemu trenutnemu po-

ložaju. Mladoturki so danes gonilna sila na vsem Balkanu. Za njih prijateljstvo se potegujejo tako Črna Gora, Srbija kakor Bolgarija — in kakor vse evropske oblasti, na čelu jim mogočna Anglija. Toda ozirati se hočemo pred vsem na balkanske Slovence.

Na prvi hip se nam zdi tako prijateljstvo kakor nekaj neumljivega. Osupnjeni smo in vprašujemo se: ali je možno pozabiti historijo zadnjih stoletij preko noči? Ali so utihnile vse otožne jugoslovanske pesmi, ki pojejo vedno le o Turčinu, ki je oskrnil in zepeljal bolgarskega ali srbskega dekleta? Ali so povesiti o žalostni usodi „raje“ samo pld bogate človeške fantazije, ki se v resnici niso nikdar prigodile?

Nehoté se nam stavlja stotero takih in podobnih vprašanj, na katera bi nam bilo težko odgovoriti, ki bi jih ne mogli logično razviti, ako ne posežemo v to vprašanje nekoliko globlje t. j. v njegovo jedro. Potem vidimo, da usoda Mladoturkov še pred kratkim časom ni bila nič boljša, nego usoda raje; vidimo, da so pristaši Mladoturkov umirali ravnotako nasilne in grezne smrti, kakor nekoč balkanski kristjani tja gori do nas Slovencev. Najprosvetlenejši sinovi Turčije so umirali v težkih verigah malozajskih ječ. Kdor se je hotel ubraniti tem mukam, je bežal lastnovoljno v prognanstvo.

Očetje-Staroturki so bili ravnotako kruti proti kristjanom kakor svojim lastnim sinovom, ki so prisegali na nov prapor in nič več na fanično zeleno prorokovo zastavo, ki pomenja boj vsem „nevernikom“. Na nov prapor, na prapor človeških pravic in svobode!

S tem trenutkom, ko je padel stari režim krutosti in krvi, je prenehala tudi zgodovinska tradicija biti živa resnica. Historija je postala samo spomin, ki je balkanskim Slovanom kakor Mladoturkom enako nemil. Med obema strankama ni nobenega grozodejstva, ki bi oviralo in onemogočilo sporazum.

K temu se je pridružil še važen zunanji faktor: skupna nevarnost. Na Balkanu živi mnogo posamičnih plemen, od katerih ni nobeno dovolj močno, da si prisvoji siloma nadoblast nad drugimi, kakor je mogla storiti svoj čas Prusija z ostalimi državami današnje Nemčije. Efekt je ravno nasproten: čim večje je medsebojno tekmovanje balkanskih narodov, tem nevarneje postaja vprašanje njih narodnega obstanka, ker v razcepljenosti postanejo tem prej plen tujih načrtov in sovražnih aspiracij.

Razne spletke, vzporedne največ po tujih agentih, so dolgo razdvajale Črno Goro s Srbijo in po drugi strani Srbijo z Bolgarijo. Zveza med Črno Goro in bratsko Srbijo je danes perfektna; oficijelni bolgarski krogi se kažejo napram Srbiji sicer nekoliko hladni, pa zato je postala vsa javnost tem bolj simpatična Srbiji zlasti v njenem sedanjem kritičnem položaju. Dinastija Karadžoržević se je sprijaznila tudi z ruskim dvorom.

Središče temu novemu gibanju, ki mu je geslo: „Balkan balkanskim narodom“, pa leži sedaj v Carigradu. Deset let je minulo, odkar je dobila ta ideja realen smisel s tem, da so se prizadevali gotovi politični krogi balkanskih držav, da bi tudi Turčijo pridobili, da se dejanski in resno angažira za to misel skupne obrane in skupne ohrane.

Ali kakor smo videli že zgoraj, je ležal med stari režimom Turčije in med balkan-

slugo, temnega rumenkastega obraza, svinjskim podobnih mrkih oči in tako nagrbčanega čela in istotako nagrbčenih senc, kakor jih v svojem življenju nisem videl. Nesil je na krožniku ogoljan hrbet slaniha, in zapahnil z nogu vrata, ki so vodila v drugo sobo, je spregovoril kratko: kaj želite?

— Je li kneginja Zasljkina doma? sem ga vprašal.

— Bonifacij! je zaklical izza vrat hreščec ženski glas.

Sluga se je molče obrnil s hrptom proti meni, pri čemer se je pokazala zadaj njegova silno oguljena livreja z enim ednim zarjavim grbovni gumbom, je postavil krožnik na tla in šel notri.

Si-li šel v redarstveni urad? je ponovil isti ženski glas. Sluga je nekaj zagodrnjal. — A?... Je-li kdo prišel? slišalo se je zopet... Sosednji gospodič. No, naj izvoli.

— Izvolite v sprejemno sobo, je spregovoril sluga, ki se je zopet pokazal pred mano in pobral krožnik s tal.

Popravl sem si obleko in vstopil v „sprejemno sobo“.

(Dalje.)

skimi narodi prepad temnega nezaupanja in nobena zveza bi ne mogla postati tako prisrčna, kakor je potrebno za tako entente cordiale.

Kar je bilo pred desetimi leti skrivnost in pobožna želja nekaterih balkanskih državnikov, to prihaja danes v realni stadij. O priliki zadnjega slavlja zmage Mladoturkov, je dejal solunski župan Adil-bej na javnem shodu, da je prišel sedaj trenutek, ko je možno resno misliti na tako potrebno alianso Turčije z ostalimi balkanskimi državami. To je bilo pred meseci.

Komaj je mesec dni, odkar se je mudil poseben črnogorski poslanec, general Velimirovič v Beogradu. Njegova misija je bila, da sklene s Srbijo medsebojno zvezo. Kakor smo videli, sta res sklenili obe bratski državi tako zvezo ob splošnem navdušenju.

Ni dvoma, da je bil v tajnih dogovorih zasnovan obsežnejši načrt. Deset dni za tem so nam poročali telegrami — trdovratno v zvezi s Srbijo medsebojno zvezo. Kakor smo videli, sta res sklenili obe bratski državi tako zvezo ob splošnem navdušenju.

Romunski in bolgarski oficijelni krogi na videz niso prijazni tej ideji ob trenutku, da si je znano o obeh državah, da sta se potegovali svoj čas za skupno združenje s Turčijo. Ako sedaj omahujeta, je iskati vzroka temu le v hipni politični konstelaciji. Splošno mnenje pa nikakor ni nasprotno taki aliansi, ne v Bolgariji, ne v Romuniji. Zato morda ni več daleč vprašanje, ko pristopita tudi te dve državi k obstoječi trozvezi Srbija—Črna Gora—Turčija.

V resnici kočljivo utegne biti samo vprašanje Grške, ki pa bi se podpisu medsebojne zveze nič več ne mogla upirati, če nastane z sedanji trozvezi petozveza s tem, da jej pristopita še Romunija in Bolgarija.

Nehote se nam vsiljuje pri tem vprašanje: in kaj Avstro-Ogrska? Zakaj je morala tirati njeno zunanjo (in deloma tudi notranjo) politiko to monarhijo tako daleč, da balkanski narodi iščejo rajši prijateljstva pri Turčiji in se predele hegemoniji islamske „necivilizirane“ države, — rajši nego pri podunavski „civilizirani“, kristijanski državi Avstro-Ogrski.

XXX.

BOSNA.

SARAJEVO 23. Iz Skoplja poročajo o razpoloženju, ki vlada med tamšnjimi bosanskimi naseljenci. Naseljenci so splošno vprejeli aneksijo zadovoljstvom, ker pričakujejo od iste gospodarskih koristi. Pisma, ki so jih kolonisti prejeli iz domovine, se glase ugodno.

Iz novopazarskega sandžaka.

SARAJEVO 23. Glasom nekega poročila iz Plevlje, so Mohamedanci skušali nedavno zažgati tamošnjo gimnazijo, kar se je pa še pravočasno preprečilo. Radi tega dogodka vlada med Srbi in Mohamedanci velika razburjenost.

ČRNAGORA.

CETINJE 23. Srbski minister Miloradović, ki bi imel prispeti jutri semkaj, je bil nenadoma poklican v Beograd in zato ne pride na Cetinje.

Položaj v Črnigori.

S Cetinja poročajo, da je te dni prišlo tjakaj na tisoče Črnogorcev v popolno bojno opremo. Zbrali so se pred kneževsko palačo in zahtevali, naj se takoj prične z vojno. Knez je šel med narod in imel bojevit govor.

SRBIJA.

BELIGRAD 23. Zaklad zlata srbske trgovinske banke so danes iz Belegrada pripeljali v Niš.

Lazar Mijuković o nevarnosti vojne.

Lazar Mijuković piše v „Birž. Vjedomostih“ o nevarnosti vojne sledeče: Na mejah je vedno možno, da pride do spopadov, ali on ne veruje, da se prične z resnim operacijami. Po njegovem mnenju ni balkanska vojna možna ni danes ni jutri, ali za bližnjo bodočnost ne bi mogel nikdo jamčiti.

TURČIJA.

Bolgari propadli na volitvah v Makedoniji.

Makedonsko-bolgarski politični krogi so potrti vsled rezultata parlamentarnih volitev v Makedoniji. Bolgari so upali, da dobijo enajst mandatov, dobili so le štiri. Govori se, da makedonsko-bolgarski poslanci store sklep za nesodelovanje v turškem parlamentu.

Turški list o balkanski konfederaciji.

Carigradski list „Tanin“ pravi, da je ideja konfederacije balkanskih držav neizvedljiva. Slovanske balkanske države ne bi se hotele s svojimi — zasebnimi interesi in cilji staviti pod moralno vrhno gospodarstvo Turčije.

BOLGARIJA.

SOFIJA 23. Danes je bil zaključen kongres pristašev kmetijske zveze, ki je trajal tri dni in se je popolnoma mirno vršil. Udeležitelji kongresa — okoli 4000 — iz vse Bolgarske, so priredili po mestu mirne sprejeme.

Veliki Izgredi med Italijani in Nemci na Dunaju.

Včeraj je došlo na dunajskem vseučilišču od krvavih izgredov med italijanskimi in nemškimi dijaki. Mnogo dijakov je bilo ranjenih in aretiranih. Oficijelni komunique se glasi: „Danes je prišlo na vseučilišče do konfliktov med italijanskimi dijaki, ki so priredili demonstracijo v prilog italijanskemu

vseučilišču v Trstu in nemško-nacionalnimi dijaki. Italijani so peli Garibaldijevo himno, Nemci pa Wacht am Rhein. Naenkrat so z italijanske strani padli strelji iz samokresov, ki so manje ali huje ranili več nemških dijakov. Mnogo dijakov je bilo ranjenih od udarcev s palicami. Italijani so bili končno oddisani iz alve. Policija je izvršila na ulici več aretovanj.“

Vse drugače zveni poročilo v „Piccolo“. Ta pripoveduje: Bilo je 2000 Nemcev proti 200 Italijanov. Italijani so ostali mirni, pričakovali, da se nabere več nasprotnikov. Boj so začeli Nemci. Poseglo je vmes kakih 20 pedelov, ki so se vsi obrnili proti Italijanom. Italijani so strašno mahali s palicami po Nemcih, ki so se morali umakniti. Nemci so se zopet zagnali v Italijane, a so se morali prvi zopet umakniti pred italijanskimi batinami. Po par minutah se je vnel grozen boj. Italijani se niso umaknili niti za ped in so zavrnili nasprotnike. Kar naenkrat se je začelo z nemške strani streljati iz samokresa.

Navstala je neopisna zmešnjava. Vnel se je boj mož proti možu, v katerega so posegli redarji s potegnenimi sabljami. Vsski Italijan je imel proti sebi 10 nasprotnikov. Slednjič je prišlo policijsko ojačanje in boj je počasi ponehal. Italijani so le lahko ranjeni.

To so glavni momenti iz „Piccolovega“ poročila. Sedaj pa par besed komentarja. Mi smo gotovo zadnji, ki bi hoteli nemške nasilneže jemati v svojo zaščito, ali ki bi dejali preveč vere v vladne komunique. Ali, kar si tu dovoljuje „Piccolo“, ima pečat neverjetnosti na čelu. 2000 Nemcev je bilo proti 200 Italijanov. Vzlic temu pa so se morali Nemci opetovano umakniti. Ti so tudi streljali iz revolverjev, vendar so Italijani le lahko ranjeni, Nemcev pa je mnogo tudi težko ranjenih!

Kdo bo verjel tem „Piccolovim“ pripovedkam? Kdor ima zrno soli v glavi, gotovo ne. Menijo-li Italijani, da s takimi mistifikacijami svojega občinstva kaj koristijo svoji stvari? Mi sicer nimamo nikakega razloga, da bi se praskali tam, kjer — Italijane srbijo, ali veliko jim pravimo zopet, da to ni pot, ki vodi do ustanove italijanskega vseučilišča. Slovanom so že s svojim brezglavim postopanjem temeljito onemogočili, da bi jim šli na pomoč, sedaj pa uprizarjajo krvave izgrede proti Nemcem. To utegne biti politika vroče talijanske krvi, nikakor ni politika mislečih in računajočih glav. Z včerajšnjim dnem Italijani gotovo niso koristili svoji stvari.

DUNAJ 23. Radi današnjih dogodkov na vseučilišču ostane vseučilišče do nadaljnjega odreditve zaprto. V glavni zgradbi se ne bodo vršila predavanja. Akademski senat se sedaj posvetuje o nadaljnjih odredbah. Vstop v vseučiliško poslopje je dovoljen le proti prehodnemu listku.

Devetnajst dijakov, ki so bili v pretepu ranjeni, je dobilo zdravniško pomoč na zdravniški postaji, med temi so bili štirje težko ranjeni. Velik del ranjenecv se je podal naravnost v bolnišnico oziroma domov, tako, da ni možno določiti natančnega števila ranjenecv.

DUNAJ 23. Med današnjimi dogodki na vseučilišču je bilo aretiranih 23 dijakov, od teh so bili trije radi težke telesne poškodbe izročeni deželnemu sodišču, dočim so bili drugi po dovršenem zaslišanju izpuščeni na svobodo.

O položaju v Avstriji.

V praški „Union“ priobčuje bivši češki minister-rojak dr. Pacak svoje mnenje o sedanjem položaju. Njegova sodba je zelo pesimistično na tleh, ker meni, da so se šanse za kakov modus vivendi med Čehi in Nemci zelo poslabšale. Ne odklanja sicer principijelno ideje permanentnega odbora za sporazumljenje. Ali sedaj bi pomenjal tak odbor le lastovico, po kateri bi se hoteli Nemci rešiti iz kalamitete v katero so zašli.

Ker to ne gre, da bi se Nemci in Čehi v zbornici pretepati, v sobani odbora da bi se obemali.

Ker ni moglo priti do sporazumljenja med Čehi in Nemci, je manjkala stvarna podlaga za koalicijsko vlado. Uvaževanje to situacijo, sta češka ministra Fiedler in Prašek podala svojo demisijo. In Beck je padel iz istih vzrokov kakor Körber: ker se je ponizal v ujetnika Nemcev. Na padu Becka se delovali krščanski socialci, podpirani z nekoga visokega mesta. (Prestolonaslednika? Op. ured.) Prašek in Fiedler sta podala demisijo v sporazumljenju z zast. čeških strank.

Pacak izreka priznanje postopanju zastopniku čeških strank. Nič ne dene, da se prvi naskok ni posrečil in da smo dobili uradništvo ministerstvo v katerem sedita dva češka uradnika, ki sta na dobrem glasu in pa minister-rojak Začek. Poslednji pa brez vsake obveze. Minister Pacak izreka tu Začku vso hvalo kakor večjemu, mirnemu in praktičnemu možu. Nasproti vladi pa niso Čehi vezani na noben način. Sedaj morejo v polni meri voditi politiko, svobodne roke. Pot je odprta in sedaj vsi na delo. — Vse stranke naj se — pustivši na strani vse posebne interese — zavzemajo za vso možno, da pribore vse najboljše za svoj narod. Z bojem stranke proti stranki le slabimo svoj narod, a skupnim delom ga jačimo in dvajamo do cilja. Proč z vsemi prepiri in na delo!

Tudi mi kličemo slovenskemu narodu: proč s prepiri in — na delo!

Hrvatska. Pogreb Davida Starčevića. V soboto popoldne se je vršil pogreb Davida Starčevića. Truplo so prepeljali iz Jaske na državni kolodvor v Zagreb, od koder se je pomikal mrtvaški sprevoz do frančiškanske cerkve, kjer je bilo truplo blagoslovljeno. Na trgu pred cerkvijo so govorili pokojniku v slovo posl. Ivan Peršić, g. Ante Gaspić in dr. Lazar Car.

Drobne politične vesti.

Japonska in Kitajska. Kakor javljajo iz Tokija, se japonski krogi silno zanimajo za dogodke na Kitajskem. Grof Nayaši je izjavil, da vzlic vsemu temu ne namerava Japonska ukreniti kake akcije v Kitajski brez dovoljenja in odobrenja drugih velesil.

Amerikansko brodovje moralo bi na povratku s svojega potovanja okoli sveta obiskati tudi evropske luke. Kakor poročajo sedaj iz Londona, ukrca brodovje premog v Caridifu.

Dnevne vesti.

Danes v torek, dne 24. t. m. ni redne seje pol. društva „Edinost“, kakor se je že včeraj pisмено javilo posamičnim odbornikom. Javni ljudski shod, ki ga je sklicala jugoslovanska soc. demokracija minole nedelje predpoludne v delavskem domu Via Boschetto, se ni posebno obnesel, ker vzlic „zanimivemu programu“ ni hotelo biti — slovenskih delavcev.

Ob napovedani uri — 10. predpoludne — smo našli v dvorani celih 25 mož. Pozneje pa so se pridružili še razni italijanski sodrugi, izlasti tiskarji, ki so imeli poprej svoj st. ankarški shod.

Shod je otvoril sodrug Regent z ukorom, češ, da ne bi bil nikdar mislil, da kažejo slovenski delavci tako malo zanimanja za tako važen shod.

Predsednikom shoda je bil izvoljen sodrug Krmolj, ki je takoj podelil besedo sodrugu — dru Tumi. Na nastop tega moža smo bili zelo radovedni, ker smo pričakovali kaj novega in koristnega. Ali ljuto smo bili prevarejeni, kajti tudi sodrug dr. Tuma je ubral staro izvoženo pot, ki jo bodo drugi sodrugi ob svojih nastopih. Novo je bilo le to, da treba kontrole nad slovenskimi zastopniki v mestnem svetu!! In veste, zakaj! Ker preveč molčijo in ne prigovarjajo Italijanom!! Nam se dozdeva, da je ta novi sodrug, ko je študiral socializem vae drugo, kar se je zgodilo v Trstu — prespal!!

Ponavljal je tudi staro frazo da narodnjaki v Trstu niso storili nič drugega, nego da so zgradili — „Narodni dom“, ki prinaša le 1 odstotek dobička. To svojo trditve je podprekljal z zadržilom, da pozna Trst že od leta 1877. Le socialni demokraciji je pripisoval zaslugo, da Slovencev v Trstu ne nazivljajo več s ščavi, ker socialni demokracije da znajo vplivati na Italijane.

Če se hoče dr. Tuma uveriti, kako malo pozna tržaške dogodke, naj le povpraša na policiji, kjer izve, kako so pred par tedni — na povratku z izleta v sv. Križa — celo isti socialni demokracije kričali pred „Narodnim domom“ in pred vojašnico: Abbasso e fuori i ščavi!!

Nadalje je pripovedoval dr. Tuma, kako se je trudil v liberalni stranki na Gorškem, dokler se ni uveril, pa le socialna demokracija more rešiti narodnostno vprašanje. Svaril je navzoče sodruge, naj se nikar ne dajajo zavajati od narodnjaških švihadlarjev. Celih 30 let da so se narodnjaki zastoj trudili za slovensko šolo a kar se je dosedaj doseglo, na tem gre edina zasluga — čujte in strmite! — Pittoniju in Paginiju. Po njegovem mora biti v tem pogledu za vlado jedino merodavno mnenje socialističnih poslancev in ne dr. Rybafa, ki zastopa okolicu.

Komentar k tej, pri tako inteligentnem človeku, kakoršen je dr. Tuma, naravnost vnebopijoči sentenci, pride pozneje.

Na to je govoril Peteani, ki je prinašal pozdrave baje istrskih sodrugov, katere slednje je postavljaj v izgled tržaškimi sodrugom (menda zato, ker so se v Puli vezali s kamoristi!!). Tržaški Slovenci da nimajo ničesar izkati in pričakovati ob času volitev v Trstu! Zagotovil je, da ne dobe nijednega mandata. G. Peteani se je torej postavil v pozo proroka. Da vidimo, kakšen prorok je to!

Za tem je nastopil sodrug Regent se svojim bombastičnim govoricenjem. Ali hvala mu na odkritosrčnosti, s katero je povedal, da bodo slovenski sodrugi tudi na prihodnjih volitvah delali stafažo italijanskim sodrugom. V okolici postavijo sodrugi svoje kandidate v vseh okrajih in vseh razredih. In gotovi so, da bodo narodnjaki popolnoma poraženi. Sodrugu Regentu privoščamo radi vlogo človeka, ki dela račun brez krčmarja. Zaključil je svoj zmagozvesti govor z očitanjem, da so narodnjaki krivi, da se doslej še niso zidale delavske hiše, in je izjavil, da treba odkloniti kompromis, ki jim ga je ponudil dr. Rybaf v imenu slovenske buržoazije (Kdaj in komu je ponudil?) Krivi pa so slovenski narodnjaki, ker se pre-

več pripravajo z Italijani. (Kako se strinja ta trditve z ono sodruga dr. Tume, češ, da nad slovenskimi poslanci treba kontrole, ker — preveč molčijo in ne odgovarjajo Italijanom?!!)

Ker je že nastopil ves generalni štab, se je oglasil tudi sodrug Kopač, ki je pridno pogreval stare štorije o volilnih sleparijah.

Na zaključku je prečital sodrug Milost resolucijo, ki izjavlja, da bodo na prihodnjih volitvah socialni demokracije, popolnoma solidarno postopali z italijanskimi sodrugi.

Kakor zadnji govornik je nastopil neki Ferri, ki je povedal, da so narodnjaki sami — psi!

Kako se kaj počutite, sodrug dr. Tuma, v družbi takih sodrugov?!

Kej pomenja to? Včerajšnji „Lavoratore“ prinaša ta-le poziv:

„Politični odbor in socialisti poslanci tržaski vabijo vse sodruge, vpisane v stranko, na občni zbor, ki se bo vršil danes ob 8. uri zvečer v veliki dvorani delavskega doma. Dnevni red: Velenuegodne (gravi) prijave o položaju lista in stranke. Priti je z izkaznico.“

Kaj pomenja to? Da list „Lavoratore“ plava v hudih vodah, je obče znano in nas gorja objava ni presenetila! Ali — stranka? Je-li tudi ta v hudih vodah?!! Interesanten je ta klic na pomoč sosebno zato, ker kričeče kontrastuje z baharijo na shodu minole nedelje predpoludne.

Imenovanje. Davčni upravitelj Avgust Zanella je imenovan višim davčnim upraviteljem v področju finančnega ravnateljstva v Trstu.

Škof mons Nagl se je v nedeljo zvečer podal na Dunaj, kjer se udeleži škofiške konference, ki se prične danes pod predsedstvom kardinala nadškofa dr. Grusche. — Dne 26. t. m. se člani konference in drugi cerkveni dostojanstveniki, ki se bodo nahajali na Dunaju, podajo v cesarsko palačo, da čestitajo cesarju povodom šestdesetletnice njegovega vladanja.

C. g. Kompare — krčmar v Ameriki!! Pred nami leži razglednica, ki jo je poslal bivši dekan v Ospu, g. Kompare iz Kansas-Citi. Na levi cerkev — dovršena 1. 10. 1908 — na desni župnišče, zgori slika — dekana Kompareta, sredi množica ljudstva. Gosp. Kompare je dal zidati prvo slovensko cerkev sv. Jožefa v državi Kansas v Sev. Ameriki, kjer on služi boje.

Neki osebi je pisal „Še-le sedaj v Ameriki sem postal pravi duhoven“.

Tako g. Kompare, o katerem se je od neke strani razušala zlobna vest, da je postal v Ameriki — krčmar!

C. in kr. vojna mornarica. Glasom brozovavne vesti je vojna ladija „Cesarica Eli-zaveta“ dne 20. t. m. priplula v Cingtau, kjer ostane tri dni. Od tamkaj se poda v Sangaj. Na ladiji vse zdravo.

Narodniki tržaškega telefonskega omrežja so vabljani, naj c. kr. poštenemu in brzojavnemu ravnateljstvu v Trstu naznanijo, ali niso radi sprememb trdnih imen oziroma preselitev v druga poslopja potrebni popravki uradnega seznama telefonskih narodnikov?

Tudi to je kultura! Večerni „Piccolo“ od 21. t. m. je v rubriki „La vita del Giorno“ spjel zopet nežen dehteč venček z gredice svoje — kulture. Menil je, da podaja svojim obžalovanjem vrednim čitateljem nekaj dovtipov na račun slovenskega jezika, ali pokazal je le svojo podlost in — neumnost. Nabral je namreč nekoliko slovenskih besed ter jih spasil v žaljiva epiteta, kakor so običajna v tržaškem spakodranem dialektu. Iz cerkve je napravil circhi, iz mož mus (osel), iz kruha cluca itd., kar je tacih neslanosti. Če bi ni hoteli na tak način smešiti italijanski tržaški dialekt, bi mogli navesti cele listanje, pri čemer bi svet izvedel še to, koliko — slovenskih besed ima tržaški italijanski dialekt. Ali ne storimo tega, ker nam zabranjujeta lastni nam dobri — ukus in pa resnost našega lista.

Vaak po svoje, kakor mu že nareka stopinja njegove kulture.

Kemija na reformnih realnih gimnazijah. Društvo avstrijskih kemikov je poslalo, kakor poroča dunajski „Zeit“, naučnemu ministru spomenico, v kateri zahteva, naj se v viših razredih reformne realne gimnazije uvede kemija kakor samostojen učni predmet. Spomenica pravi, da ni umestno spajati v učnem načrtu kemijo in fiziko.

„Il družabni večer“ Tržaškega Sokola. Uvedba družabnih večerov v našem „Sokolu“ je bila — kakor kaže — res srečna in vrlo dobro vspela misel. — O „Il družabnem večeru“, ki se je vršil minolo soboto, nam ne preostaja reči drugega, nego da je bila to krašna in nadvse animirana prireditve na čemer iz srca čestitamo našemu vrlému „Sokolu“.

Ze ob 9. uri je bila Sokolska dvorana natlačena občinstva, tako, da so pozneje došli morali radi pomanjkanja prostora — žalibog — odhajati. Med navzočimi smo opazili drž. in deželne poslance gg. Pogačnika, dr. Rybafa in prof. Mandiča, deželne poslance dr. Gregorina in dr. Slavika, odvetnika dr. Pretnerja, dr. Wilfana in mnogo druge naše inteligencije. Razveseljivo je dejstvo, da je bilo to pot mej udeleženci posebno mnogo bratov Hrvatov in Čehov.

Brat Joško Cvek je imel mej burnim odobravanjem na zbrano občinstvo krasen nagovor, ki ga priobčimo jutri.

Kraljica večera je bila naša priljubljena, subretka, gospa Zofka Štularjeva. Njen zvonki in ljubki glas, s katerim je pevala kuplete in lepe pesmice, njena prirojena je gibčnost v gibanju, njena redka simpatičnost na odru v burki „Instrumentar“, je občinstvo navdušila, da je z burnim ploskanjem in živio-klici dajalo duška svojim čutilom.

Da, gospa Štularjeva je res prava miljenka našega občinstva, zato upamo, da bomo imeli še čisto priliko slišati jo na naših prireditvah. Od strani Sokola jej je bil podarjen krasen šopek svežih cvetic.

Poleg gospe Štularjeve gre za krasni vpeh v prvi vrsti zaslug našemu bratu Jaki Štoka. V burki „Instrumentar“ — ki jo le nalašč za ta večer napisal — je bil naš Jaka res imeniten humorist. Navajani smo ga tako, da si naših zabav brez Jake in gospe Štularjeve niti misliti ne moremo. Omeniti nam je gospoda Kjudra, ki je prav dobro pogodil gluhaga „instrumentarja“.

Elitni salonski orkester „Trgovskega izobraževalnega društva“ je s svojim neumornim in res umetnim sviranjem razveseljeval občinstvo. — Kapelniku gospodu Friskoviću in vsem sodelujočim členom orkestra moramo na tem vapehu iz srca čestitati. Odkritosrečno želimo, da bi se — v prid in korist naše narodne stvari v Trstu — ta preprotni orkester ne le obdržal, temveč večal in napredoval.

Uprav hvalni smo bili „Sokolskemu pevskemu zboru“, ki je pod vodstvom brata Mahkote zpel par lepih pesmic, a posebno se ne smemo pozabiti vrliga solista brata Frana dra Irgoliča, ki nam je s svojim simpatičnim glasom zpel kaj lep solospel.

Sploh je bil ves program zelo srečno izbran in je vspeh nad vse pričakovanje. — Po oficijelnem programu je bil zelo animiran ples, ki trajal do tretje ure v jutro.

Zelimo in pričakujemo, da bo nam Sokol — ki ga, kakor se vidi, vodijo sedaj sveže moči — priredil še več takih zabavnih „družabnih večerov“, kar je za naše mesto, naše razmere in družabno življenje res kaj srečna in koristna misel.

Odmev dunajskih dogodkov v Trstu. Si- moči ob 8. in pol uri je šla tropa 40 dijakov po Acquedotto in demonstrirala z raznimi vzkliki proti včeršnjim dogodkom na dunajskem vseučilišču. In veste, čitatelji, kje je bila kulminacija te demonstracije? Pred slovensko šolo na Acquedotto! Z vzkliki „Abbaso in ščavi“ je laška „akademika“ drhal demonstrirala proti nasilnostim buršakov na Dunaju.

To naj si zapomnijo slovenski dijaki in zlasti slovenski poslanci, ko pride laško vseučiliščno vprašanje na tapet.

Na shodu trafikantov tobaka je bilo v nedeljo sklenjeno, da se zaprosi oblast: za dovoljenje, da se dne 2. decembra v proslavo šestdesetletnega jubileja zapro vse trafike. Z navdušenjem se je sklenilo ustanovitev društva trafikantov; v to svrhu je bil izvoljen pripravljalni odbor 12 članov.

Neka nedostojnost. Na nedeljski predstavi si je nekdo na galeriji dovolil pred začetkom predstave zasvirati par not na tamburici, dokler mu ni del občinstva dal razumeti nesposobnost in neolikanost, ki tiči v takem počenjanju. Ako bi se bilo kaj takega zgodilo v kakem laškem gledališču, bi bil nastal pravcati gledališki škandal. Hram umetnosti zahteva vzorno in dostojno obnašanje, ki dokazuje ljubezen in respekt do gledališča. Kaj takega naj se nikoli več ne prigodi!

Od nekod. V 319. šte. „Edinosti“ je g. Prelovec prijel zborovodje, češ: mnogo je teh, ki ne znajo izbirati pesmi za svoje vsporedje. Dalje, da ne poznajo nogo dve pesmarici: Aljažev in Čerinovo in da ne jemljejo pesmi po publikacijah „Glasbene Matice“ in „Novih Akordov“.

Navaja dalje pevska društva, ki pojo zbere iz „N. Akordov“, kakor „Gl. Matico“, „Pevsko in glasbeno društvo v Gorici“, „Dolenjsko pevsko društvo“, „Narodna čitalnica v Kranju“, „Lira“ v Kamniku, „Kolo“ v Trstu. „Kje so pa ostala društva? vprašuje gospod dopisnik. Sicer pa pravi, da ne more priporoditi Lafjovčevih in Krekovihi umetniških umotvorov (verjamem), pač pa Adamičeve in Schvabove v narodnem duhu zložene pesmi.

Ne morem reči, da nima prav g. dopisnik, ko pravi, da nekateri pevovodje ne izbirajo v vspeled pravih pesmi. Lep in ob enem primeren vspeled ni lahka stvar. Menim pa, da na sestavljanju pevskega toka vsak pevovodja gleda na vsestranski učinek istih, nalašč se na svoj in občinstva okus, ne glede, ali je pesem iz te ali one zbirke. Ne verjamem pa, da bi se dobili pevovodje, ki poznajo samo Aljažev in Čerinovo pesmarico; saj nam, hvala bogu, ne manjka še drugih zbirk in publikacij, ki jih sami skladatelji sami zalagajo in izdajajo. Priznam, da so v izdajah „Glasbene Matice“ kakor tudi v „N. Akordih“ med umetnimi skladbami tudi manje umetne, v ljudskem genu sestavljene, ki so pristopne navadnim zborom na deželi in katerih se pevovodje tudi tuintam po možnosti poslužujejo, kar gospod dopisnik neopravičeno zanika.

Da pa vlezaslužena „Glasbena Matica“ v Ljubljani, „Pevsko in glasb. dr. v Gorici“ in druga gori navedena društva pojo umetnejše skladbe, je to le njihova zaslug in čast.

K sklepu dostavljam, da se mu pevovodje, ki jih g. dopisnik s poniževalnim očesom

premotri in jim nekako z visokega daja svoje opomine, toplo zahvaljujejo dostavljajo, da žrtvujejo morda več, nego si on misli, da vršijo dano jim nalogo v zadovoljnost ljudstva.

„Vzajemno podporno društvo v Ljubljani“ in narodna zavest. Že večkrat smo v našem listu priobčili pritožbe proti nekemu slovenskemu denarnemu zavodu v Ljubljani in njegovemu odvetoiku, ki se v svojih sodnih vlogah zlasti pri nas na Primorskem poslužujeta skoraj izključno le nemškega jezika. Povdarjali smo, da to naravnost škandalozno postopanje pokazuje popolno pomanjkanje vsake narodne zavesti, a ob enem vsiljevanje nemščine po slovenskem zavodu celó v krajih, kjer nemščina niti deželen jezik ni. Ali si je možno misliti kaj bolj smešnega, a ob enem bolj žalostnega, nego je dejstvo, da slovenski denarni zavod v Ljubljani s pomočjo slovenskega odvetoika nadleguje pri nas na Primorskem sodišča in stranke z nemškimi spisi, ko se niti nemški odvetoiki v Trstu v svojih sodnih spisih ne poslužujejo tega italijanom in Slovencem popolnoma tujega jezika. Oporjariji smo dotični zavod, da se s svojo nemščino nikakor ne prikupuje Italijanom, s katerimi ima ta zavod posla, a še manje Slovincem, ker tudi Italijani so začeli pač slovensčini priznavati vsaj deloma pravice deželne jezika, nikakor pa ne nemščini.

Radi naravnost neverjetnega postopanja dotičnega odvetoika so se tržaški slovenski odvetoiki že pritoževali na občnih zborskih društva „Slovenskih odvetoikov v Ljubljani“, ki je bilo izjavljeno, da je narodna dolžnost vsacega slovenskega odvetoika, da za slovenske stranke slovesno uraduje. Ta sklep, ki je sicer sam ob sebi umeven, je vendar, izlasi ob jezikovnih mejah, včasih težko izvršljiv, radi tega, ker se nekateri slovenske stranke, ki imajo posla z Italijani ali Nemci, nočejo zameriti svojim tujezječnim odjemalcem; naravnost neodpustno pa je, da slovenski denarni zavod, ki je vendar popolnoma neodvisen in ki predstavlja tudi precej veliko gospodarsko moč, prezira lastni jezik in nastopa pri nas kakor germanizator.

Žalibog so vsi ti opomini ostali brezvspešni. Zato smo se odločili pustiti vse ozire na stran in predstaviti širši javnosti te slovenske germanizatorje. Slovenski zavod, ki se dosledno pri nas poslužuje nemškega jezika, je „Vzajemno podporno društvo v Ljubljani“, a zastopnik tega zaroda je odvetoik Vilko Schweitzer. Prisiljeni smo toliko bolj stopati z imeni na dan, ker je pred malo dni priprosto slovenski okoličan pokazal temu društvu, kako se ima spoštovati slovenski jezik.

„Vzajemno podporno društvo v Ljubljani“ je vložilo namreč v Ljubljani proti našemu okoličanu nemško tožbo. Sedaj so imele v tej pravdi v Trstu zaslišati priče, katerim se je, ker je bila tožba nemško sestavljena, dopolnilo nemško vabilo.

Naš okoličan pa nemškega vabila ni hotel vsprejeti od pismonoše, češ, da nemškega jezika ne umeje. Vabilo je romalo nazaj na sodišče kakor dokaz zavednosti slov. okoličana in neverjetnega zatajevanja lastne narodnosti od strani slovenskega denarnega zaroda in slovenskega odvetoika. Lahko si je predstavljati, kako se je italijanski sodnik smehljaj, ko je strankam priobčil ta odločni korak reveža-okoličana nasproti omenjenemu denarnemu zavodu.

Ob tej priliki se je tudi konstatiralo, da se je slovenski okoličan v Ljubljani po svojem zastopniku branil v slovenskem jeziku, vsled česar je bila dotična izjava tudi v tem jeziku napisana, dočim se je zastopnik slovenskega društva posluževal nemščine in je s tem provzročil, da se je tudi zapisnik sestavil v tem jeziku. In to se je zgodilo po dogodkih od 20. septembra in s tem sodelovanjem pravnika, ki je celó pri tistih dogodkih igral precej aktivno vlogo. Po takem postopanju ne igramo mi Slovenci ravno lepe vloge pred italijanskimi strankami in italijanskimi odvetoiki.

Naposled hočemo še povedati, da ima „Tržaška posojilnica in hranilnica“ v Trstu tudi mnogo opravila z italijanskimi strankami, da se pa ni še vedno noben Italijan branil podpisati slovenske menice ali slovenske zadolžnice, oziroma sprejemati slovenske tožbe in slovenske izvršilne predloge ter da „Tržaška posojilnica in hranilnica“ ni še nikdar vložila pritožbe, tožbe ali eksekcije v drugem nego slovenskem jeziku. „Vzajemno podporno društvo v Ljubljani“ pa nam hoče importirati nemščino kakor da nimamo še dovolj — boriti se proti italijanščini.

Električni tramvaj trg Goldoni — via dell'Istria. Železniško ministerstvo je znovič za dobo enega leta podelilo tržaškemu občinskemu zastopu koncesijo za pripravljalna tehnična dela za gradnjo električne železnice na tržaškem mestnem ozemlju, in sicer s trga Carlo Goldoni po ulicah Farneto in Domenico Rossetti do hipodroma in od tukaj po kati-narski in reški cesti do ulice dell'Istria, s postransko progo z rocalske ceste do „Lovca“.

Tržaška mala kronika.

Nezgoda ali zločin v ludanarju? Čevljar-vrtar biše št. 9 v ulici Alfieri, Josip Č. je predsinočjem ob 2. in pol uri obležal v veži nekega bordela v ulici Solitario težko ranjen. Bržkone mu je bil strt zatilnik in pretresli so se mu možgani. Prenesli so ga v

Svarilo!

Prosimo spoštovana gospodinja, ne zahtevajte pri nakupu kar na kratko zavitek ali zabojček „cikorije“, temveč določeno znamko:

„Franck“

da imate zagotovilo za vedno jednako in najboljšo kakovost. — Pazite pri tem na te varstvene znamke in podpis, kajti naše zamotanje se v enakih barvah, papirju in z podobnim natisom ponareja.

Varst. znak. Varst. znak. Varst. znak.

Henrik Franck'sinovi
Zagreb.

sl. Kuw. X 4457, 2:7. H.W.W.

V dobroznani prodajalnici moških oblek
ALLA CITTA' DI TRIESTE
Trst, ulica Giosuè Carducci št. 40 (prej Torrente) Trst
novi dohodi za zimsko sezono. Moške obleke kamgarn barvane in črne. Obleke za otroke in dečke od 3 do 10 let. Velika izbira paletot za moške in dečke. Površniki in jope z ovratnikom astraham ali zajeto kožo. Specialiteta tu- in inozemskega blaga ter lastna krojačnica za izdelovanje oblek po meri. — Fuštanjaste srajce, hlače iz bombaževine, spodnje hlače, pletenine in druge potrebščine za delavce, po cenah brez konkurence. — Govori se slovensko.

ANTON REPENŠEK
knjigovez v Trstu, v. Cecilla 9
priporoča slavnemu občinstvu
svojo moderno urejeno delavnico,
v kateri se izvršujejo vsa v to stroko spadajoča
dela točno in po zmernih cenah.
SVOJI K SVOJIM!

Odprlo se je
novo veliko skladišče
POHIŠTVA
in tapetarij
PAOLO GASTWIRTH
v ulici Stadion št. 6
z veliko izbero popolnih sob vsakega sloga
in moderne risbe ter popolnih oprav za
stanovanja. — Zadnje novosti te stroke.
Zamore si vsako ogledati, ne da bi bil primoran kupiti

Jure Markičević
zaloga dalmatinskega vina
lastnega pridelka
Trst, ulica Boschetto št. 22.

prodaja na drobno in debelo. — Lastni
gostilni v ulici Olmo št. 2. (All' Ancora)
in v ulici Majolica št. 3. (Alla bella
Dalmazia).

Dr. Fran Korsano
specijalist za sifilitične in kožne
bolezni
ima svoj ambulatorij
v Trstu, v ulici San Nicolò št. 9
(nad Jadransko Banko)
Sprejema od 12. do 1. in od 5. in pol do 8. in pol pop

Novo pogrebno podjetje
Pisarna in prodajalna Via Vincenzo Bellini št. 13.
Telefon št. 1402 (poleg cerkve sv. Antona Novega) Telefon št. 1402
Zaloga oprave ulica Massimo D'Azeglio št. 18
Prireja pogrebe od najprostejše do najelegantnejše vrste
v odprtih, kakor tudi v s kristalom zaprtih vozovih.
Ima bogato zalogo vseh potrebščin za mrliča, kakor: kovinaste in lepo okrašene lesene
rakve; čevlje, vence iz umetnih cvetic, kovine, porcelana in perl.
Bogata zaloga: VOŠČENE SVEČE.
Cene nizke, da se ni bati konkurence.
Za slučaj potrebe se uljudno priporočajo
HENRIK STIBELJ in drugi.

Pohišstvo
solidno in elegantno
po zmernih cenah
Rafaele Italia
TRST — Via Malanton 7

PEKARNA in SLADČICARNA
VINKO SKERK, Trst, ul. Acquedotto 15, podružnica ul. Miramare 9
V moji pekarni se vdobi vsaki dan 3 krat frišen kruh in se dovaža vsak čas tudi na dom.
Dobi se tudi najfinejše moke iz najboljših mlinov, biškote, in posebno pa specialiteto za čaj.
Dobi se tudi veliko izbero botiljk ruma in vsake vrste čaja, ter vse to po najnižji ceni.
Spoštovanjem
V. SKERK.

UMETNI ZOBJE
Plombiranje zobov
Izdiranje zobov brez
vsake bolečine
v zobozdravniškem kabinetu

Dr. J. Čermák in G. Juscher
TRST
ulica della Caserma šte. 13, II. nadst.

Prodajalnica švicarskih ur
JOSIP OPPENHEIM
urar in izdelovatelj časomerjev.

TRST — CORSO šte. 5 — TRST
blizu knjigarne Vram
bogata izbira zlatih, srebrnih in kovina-
stih ur.
Stenske ure z modernim zvonilom.
Prstani, uhani, verižice i. t. d.
po zmernih cenah.
Popravljanje se izvršuje po dogovornih
cenah in z garancijo.

Dr. ARNOLD KOLB
zobozdravnik, svojčas asistent
na dunajski polikliniki
prej v ulici della Zonta 7
sedaj Corso 14, I.
sprejema od 9.—1. in od 3.—6. popol.
Izdiranje zobov brez bolečin in plombovanje.
Umetni zobje po najmodernejših sistemih.

Direktni dovoz štajerskih kokoši in
ajc. Specialiteta: **Graške Poulards.**
Cene dogovorne. — Postrežba na dom.
Ulica Campanile št. 15.

bolnišnico. dočim je šel nek redar naznanit nezgodo C-ovi ženi, materi treh nedoraslih otrok.

C. je bil natrkan in ni mogel govoriti. Težko da bo okrevljal. Ne ve se, da-li ga je kdo hotel sunil z vso silo na tla ali pa se je spotalnil in pri tem ranil.

Satir. Ob 2. in pol uri je bil predsinonjem aretiran v ulici Bellini čevljar F. Bassi, star 34 let, iz Dornberga, na zahtevo gluhoneme Josipine Marc, stare 35 let, stanujoče na Verdelli št. 367, ki je po svoje dala razumeti policijskemu uradniku, da jo je hotel Bassi posiliti.

Pretepi in ranjenja. Fran Delmestre, star 35 let, mizar iz Červinjana, je bil včeraj aretiran na zahtevo Jakoba Milouza, stanujočega v ul. Giuliani št. 34, ker ga je precej težko ranil z nožem na desni strani prsij. Ranjenec so lečili v bolnišnici.

Povedali smo včeraj o težkem ranjenju postreškega Mlakerja. Poizvedeli smo nadalje da je bil ranitelj aretiran. Imenuje se: Ludovik Suvan, star 22 let, iz Komna.

Aretiranec je povedal, da se ničesar ne spominja, ker da je bil popolnoma pijan.

Nenadna smrt. Josipina Visintini, stara 35 let, stanujoča v ul. Caprin št. 13 III, je včeraj hipoma umrla. Zdravnik rešilne postaje je konstatiral smrt nastalo radi kapi.

Smešnica. Po gledališčni predstavi. Ona: — Še nisem gotova, ali bi nazvala to šaloigro ali igrokaz? — On: Kako končuje? — Ona: Z ženitvijo. — On: Žalozna igra je to, draga moja, šaloigra!

Koledar in vreme. Danes: Hrisogon muč. — Jutri: Katarina muč. Temperatura včeraj ob 2. uri popoldne + 10 Cels. Vreme včeraj: oblačno.

Vremenska napoved za Primorsko; spremenljivo s posamičnimi padavinami. Hladni vetrovi, temperatura malo spreminjena. Počasno boljšanje.

Porotno sodišče.

Radi goljufije.

Predsedoval je d. s. Minic. Na obtožni klopi sta sedela Jože Ivancich, čevljar 42 let star, in njegova žena Marija roj. Godina radi zločina goljufij eventualno sokrivde. Tožbo je zastopal drž. sub. Dr. Barzal. Jože Ivancich je ogoljufal svoje zalagatelje tekoma časa od l. 1905 za skupno svoto K 9331.63. Izdajal se je namreč za lastnika ne samo svoje čevljarke trgovine v via del Volto, marveč tudi za lastnika trgovine, ki jo je vodila njegova žena v via di Riborgo. Na ta način je dosegel, da so mu njegovi zalagatelji odprli večji kredit, kot pa je bil primeren njegovi trgovini. Marija Ivancich je obtožena sporazumljena in sokrivde s svojim možem. Pri današnjem zaslišanju je Ivancich odločno zanimal, da bi blago kam skril. Slabe kupčije in njegova bolezen so mu onemogočile, da se poravnava s svojimi upniki. Istotako se je zagovarjala njegova žena, ki je odločno zanikavala namen oškodovanja. Konec razprave je izpolnilo zasliševanje mnogobrojnih prič. Obravnava bo danes nadaljevala.

Tržaška gledališča:

Fenice. Danes ob 8. zvečer bo predstava lepe opere „Ali-babá“. Jutri se ta opereta ponovi.

Za prihodnji četrtek je zagotovljena predstava nove ital. jezika prevedene opere „Tri želje“.

Društvene vesti.

Telovadba v „Trž. Sokolu“. Za vrsto starejših bratov so določene uastopne ure: V ponedeljek in četrtek od 7—8 ure zvečer. Prva telovadna ura bo v ponedeljek dne 30. t. m. Telovadne blase, srjaco in šlape se lahko dogovorno skupaj naročijo od kake češke ali slovenske trvdke.

Na zdar!

Vaditeljski zbor.

Vesti iz Istre.

Tujci v Opatiji. Od 1. septembra do 18. novembra 1908 je obiskalo Opatijo 6361 oseb. Od 12. do 18. nov. 1908 je na novo došlo 230 oseb. Dne 18. novembra 1908 je bilo navzočih 1189 oseb.

Vesti iz Štajerske.

Jubilej kneza Lichtensteinskega. Kneževina Lichtenstein — ležeča med Tirolsko in Švico — meri 159 kvadratnih kilometrov in ima 10.000 prebivalcev. Do leta 1866 je bila v zvezi z Nemčijo, od tedaj je pa v zvezi z Avstro-Ogrsko, s katero ima neke skupne uredbe, izlasti denar, a deloma tudi sodstvo tako, da je deželno sodišče v Imenostu najvišja sodna instanca za kneževino Lichtenstein. Dohodki kneževine znašajo na leto okoli 250.000 K, nekoliko več znašajo pa stroški. Državnega dolga ima kneževina K 20.000. Sedanjí vladajoči knez je Ivan II. knez Lichtenstein, ki je teh dni slavil jubilej petdesetletnice svojega vladanja. V imenu dunajskega mesta je župan Luiger čestital kneževemu sinu, Alojziju Lichtensteinu, ki pravi to svojo „mu očeta. Knez Alojz Lichtenstein je deželni maršal nižjeavstrijski, dočim je njegov oče Ivan II. znani književni in umetniški mecen.

Razne vesti.

Velike povodnji na Siciliji. Vsled silnega in dolgotrajnega deževja so bile zadnje dni

na Siciliji velike povodnji. Dolini Noto in Rosolini sta bile deloma pod vodo. Zrušilo se je mnogo hiš in utonilo več oseb. Voda je povzročila na vinogradih, vrtilih in na zgradbah silno škodo. V Riportu je zrušila voda 20 hiš.

Mala prodajalnica zelenjave in raznovrstnega blaga se prodaja, na željo tudi na mesečne obroke. Molingranje št. 40. 1850

Narodni greh napravi, kdor pusti se slikati drugje in ne v odlikovanem fotografem ateljeju Antona Jerkiča v Trstu zraven velike prste št. 10, v Gorici Gosposka ulica št. 7. — Svoji k svojim! 1267

Jesih (ocet) najboljšje vrste zalaga tržaška tovarna jesih **Maksimilijan Dann**. Trst, ulica Antonio Caccia št. 11. Peveroni in Citrali v steklenicah.

Kobal Anton TRST, ulica Giuliani št. 25 Trgorina jestvin, sveže blago cene zmerno. 1603

Esposito & Bassa nasledniki Jakoba Klemene — Trst, ulica San Antonio I. Trgovina manufakturne blaga in malih predmetov ter suknja za ženske obleke.

V mlekarji „Hrušica“ ulica delle Poste št. 16 dobiva se naravni med I. vrste. 1794

Kraški teran in belo vipavsko, prodaja Anton Stare, Trst, ul. San Lazzaro št. 22, po 96 stotink liter, in belo 72 stot. Za gostilničarje in krčmarje dogovorne cene 1752

Stanovanje primerno isče mala družina (3 osebe) v bližini velike vojašnice. Prednost imajo stanovanja v novi hiši, ali ona, katera imajo vpeljano vodo in plin. Pogodba tudi za več let. Ponudbe pod „Tri osebe“ na Inzeratni oddelku Edinosti. 1721

Dve veliki sobi uporabo kuhinje se odda v najem za 22 gld. mesečno. Ulica Fabbri št. 1, po Scala dei Fabbri na desni. Voda v hiši. 1889

Ženitna ponudba. 28-letni uradnik, Slovenec, v stalni službi se želi seznaniti v svrhu ženitve z 18—24-letno, simpatično, nekoliko izobraženo gospico Slovenko ali Hrvatico, iz mesta ali iz dežele; premoženje postranska stvar. Le resne, ne anonimne ponudbe, če mogoče s sliko, ki se takoj vrne. Je pošiljati na Inzeratni oddelku Edinosti pod „Srečna bodočnost M. B.“ do 30. t. m. Stroga tajnost zanjame. 1829

Pult (visoka pisalna miza) malo časa rabljen, prodaja „Inzeratni oddelku Edinosti“ (via G. Galatti št. 18, pritličje — Narodni dom). 1784

HUGO PRESSAN, TRST, ulica Acquedotto št. 3. Zaloga napoljske in sicilijanske testenine (paste) po 64, 68 in 72 stot. kg kakor tudi bolonjskega riža. Najfineje italijansko maslinovo olje. Nisko po K 1-12, 1-20, 1-40, 1-60 in 1-80 liter. Specijalitete. 1772

BOGOMIL PINO bivši urar v Sežani ima svojo novo prodajalnico ur

v TRSTU ul. Vincenzo Bellini št. 13 nasproti cerkve sv. Antona novega vsakovrstne verižice po pravih tovar. cenah.

VERA je najboljša tinktura za lase. V isti ni nikakih škodljivih stvari.

Dobi se plavalaso, kostanjevo, črnkasto, črno barvo. STEKLENICA 3 K v odlikovani lekarni PRENDINI

Pošiljatve po poštne povzetju.

NOVA MESNICA Trst, ul. Belvedere 40

Prodaja se goveje meso prve vrste, kakor tudi grško meso, najfineje telečje in jančje, ko- Udani C. Sovrano.

koši, vampe in osoljeni jeziki. Vse po najzmernejših cenah.

Odpirla se je na novo urejena trgovina z zgotovljenimi oblekami za gospode, gospe in otroke.

pod trvdsko **BOHINEC & Co.** v ul. delle Torri 2 Palača Diana (za cerkvijo sv. Ant. novega)

Zasiguramo solidno in točno postrežbo ter najnižje stalne cene in prosimo za obilni obisk.

Trgovina z manifaktornim blagom

Ant. Sanzin pok. Frana TRST — ulica Barriera vecchia št. 11

VELIKA IZBERA: barvanega fuštanja in lavantenisa, maj, ženskih in otroških spodnjih hlač za zimo. — Posteljna pokrivala, moderci (perilo) in razne potrebšnine

ALBERT BROSC

Trst, ul. Sv. Antona 9.

Kožuhovalar in izdelovalec kap

odlikovan na razstavi v Trstu leta 1882.

Velika zaloga kožuhovalar in kap za vojake in civiliste.

Izvršuje popravne hitro in za nizke cene; sprejema v shrambo zimske kožuhovalar ter jamči za škodo povzročeno po moljih in po požaru.

PRVA IN EDINA

pisarna v vojaški stvari

koncesionirana od vis. c. k. namestništva

ulica Bachi št. 12, II. nad.

UHOD POD PREHODIŠČEM.

Daja nasvete in informacije o vsem, kar se tiče novačenja in vojaške službe. Izde- luje in odpošilja vsako vrsto prošnje vo- jaškega značaja — oproščanje od vojaških vaj in kontrolnih shodov, enoletno dobro- voljstvo, ženitbe, dosezanje zakonitih ugod- nosti glede preženčne službe, vsprejetja v vojaške šole itd. — Pooblaščen je zastopati stranke pred upravnimi oblastnjami. Posreduje v najtežavnejših slučajih. — Re- ševanje hitro in točno.

URADNE URE:

Ob delavnih od 9-12. predp. in 4-7. pop.

Ob nedeljah in praznikih od 10-12. opol.

Pekarna Josip Stritof

Trst, ulica S. Giusto 3

Zaloga na debelo ulica S. Giusto št. 1

Filijalka Piazza Vecchia št. 6 (Rosario)

svež kruh trikrat na dan .:

Angleški in narodni prepečenci (biskotini)

(Postrežba na dom). — Jesti in kolonijalno blago. — Izbera napoljske in bolonjske zmesi ter moke iz prvih ogrskih mlinov. — Olje, jesi, mli, itd.

Posilje se poštne pošiljatve od 5 kg naprej.

Prodajalnica olja, jesiha in mila

F. COSTANTINI

se je preselila z 24. avgustom

iz Piazza S. Giovanni št. 3

v ulico San Lazzaro št. 15

za cerkvijo S. Antona novega.

PEKARNI in SLAŠČIČARNI

ALOJZ GUL

Piazza Caserma 4 in Via Caserma 17

sta na novo opremljeni

in preskrbljeni z najmodernejšimi stroji. Kruh iz moke I. vrste, svež 4-krat na dan. Naj- fineje slasičice. Velika izbira moke prve vrste. Likerji in vino prvih tu- in inozemskih tovarn. — Moke iz prvih a. o. mlinov. — POLJATVE NA DEŽELO. VELIKA IZBERA FAV

Arturo Petruzzi pok. Ant.

kovač-mehanik za stroje in motorje

Tovarna štedilnih peči (SPARHERD)

TRST, ulica Pondares 10. Telefon 971.

Velik izbor izgotovljenih oblek za moške in dečke

kostumi za otroke. Površniki, močne jope, kožuhi in rarnih paletotov. Obleke za dom in delo. Delavske obleke. Tirolski loden. Nepremočljivi plašči (pristni angleški) Specijaliteta: blago tu- in inozemskih tovarn. Izgotovljajo se obleke po meri po najnovejši modi, točno, solidno in elegantno po nizkih cenah.

STARA MIRODILNICA

Fed. F. Huber Succ.

TRST, ul. Barriera vecchia št. 26.

BOGATA ZALOGA

barv, povlak, čopičev, pramenj, ke- mičnih izdelkov, miner. vod, parfi- mov, zamahi, železne žice, elastike za cepljenje, mila in STEKLENIH SIP- Zaloga žvepla in modre galice.

Odpirla se je

v ulici Belvedere št. 34

Velika in dobro preskrbljena zaloga

Napoljske in bolonjske zmesi

s pridejano tvornico domače zmesi

vsak dan sveže.

Podpisana se priporoča slav. občinstvu, gotova da zadovolji vsaki potrebi, udana

MELANY MINZI.

R. Millovatz

mehanična delalnica

Trst — ulica del Trionfo 1

izvršuje vsakovrstna

kovaška in mehaniška dela

kakor tudi nikelovanja.

V dobroznani žganjarni

FERDINAND PEČENKO

v ulici Miramar št. 1

dobijo se vedno

pristne pijače I. vrste, kakor n. pr.

žganje, slivovec in brinjevec :

kakor tudi mrzle pijače

frambois, tamarindi in šemade.

Giuseppe d'Andrea

Teracerarski mojster

Trst - San Giacomo in Monte 6

Prvo podjetje za navadna in

finca teracerarska dela

obstoječe od leta 1852

Sprejme se tudi popraviljanja.

Shajališče v Mirodilnici Mizzan (S. Giacomo) S. Jakob

V TRSTU

Piazza San Giovanni št. 2

se odpre velika prodajalnica pre- skrbljena s vsakovrstnim manifa- kturnim blagom specijaliteta.

15.000 parov čevljev in postolov za moške, ženske in otroke. Velika izbira svilenih dežnikov.

Vsi ti predmeti prodajajo se po jako zmerni ceni samo v veliki zalogi

Piazza San Giovanni št. 2.

Gostilna

„Alla Stella“

na trgu C. Goldoni in ul. G. Carducci 31

Različna vina prve vrste

Marčno pivo in pivo Bock

(prve vrste)

Kuhinjo ureja gospodinja sama.

Slovenski gostje dobro došli!